

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

24. An reclusus in aliqua domo, videns inimicum ad occidendum eum expectare, possit praevenire, & interimere illum, si aliter salvari non possit? Et in exemplum praedictae quæstionis apponitur, an uxor, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76432](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76432)

quo vitam seruem incolorem. Item si quis vadit vt soluat, vel iritet canem contra me, licitum est mihi illum occidere. antequam soluat canem. Hæc Bannes, & post illum nouissimè Iacob. Marchantius in summarij. q. 99. postoratum ad Decale. §. 9. 2. cas. 3. & Io. Franc. Suarez in Enchirid. casuum consuetud. lib. 7. ver. homicidium. §. 7. vbi sic ait. Parantem te occidere omnino, potes prius occidere, quàm inuadaris, si aliter euadere non potes. Ita ille. & Reginaldus in praxi tom. 3. lib. 2. c. 5. n. 57. Si famulos voces ad me occidendum, nec aliter saluus esse possum quàm te occidendo, possum te occidere.

3. Et tandem ex schola S. Thom. hanc sententiam docet enim Ioan. de la Cruz in direct. consue. p. 1. præc. 5. q. 1. dub. 5. vbi sic ait. Intelligitur conclusio etiam ante actuale aggressiõnem, quia etsi non possumus præuenire occisionem eius, quem timemus fore inuasorem; si iam fecit aliquam actionem in ordine ad aggressiõnem vt parando insidias, ensem aciendo, aut si iam sit animo paratus ad id, si aliter non possum fugere, licitè tunc occido antequam inestet meum damnum, quia tunc mortaliter loquendo, iste est inuasor, & ego mei defensor. Ita ille.

4. Verùm Lessius lib. 2. c. 9. dub. 8. n. 46. & Syluius in 2. 2. D. Thom. q. 64. art. 7. queritur 6. asserunt in praxi hanc sententiam difficulter practicari posse, ob periculum abusus, & quia perarum est vt non suppetat alia ratio mortis euadenda. Sed ego in hoc tractatu intendo solum proponere speculatiuè varias sententias Doctorum circa dubia occurrentia, munus postea prudentis Confessarij erit maturè consideratis omnibus circumstantiis, hanc, vel illam opinionem in praxi poenitenti consulere.

RESOL. XXIV.

An reclusus in aliqua domo videns inimicum ad occidendum eum expectare, possit præuenire, & interimere illum, si aliter saluus non possit?

Et in exemplum prædictæ questionis apponitur, an vxor, qua videt maritum, qui pugionem condidit sub cerniculo, vt eam interficiat, si aliud non superest remedium, an possit illum præuenire?

Idem est dicendum de illo, qui alteri parauit venenum. Ex part. 5. tract. 4. Ref. 8.

§. 1. Negatiuam sententiam docet Salonijs in 2. 2. tom. 1. q. 64. art. 7. contr. 1. concl. 3. & Syluius in 2. 2. D. Thom. q. 64. art. 7. queritur 5. quia nunquam licitum est præuenire inimicum, quantumuis paratum, donec actu inuadat, & aggrediatur.

2. Sed contrarium docent Doctores citati in superiori resolutione, & in terminis, vt dici solet, terminantibus affirmatiuè ad hunc casum respondet Azor. 10. 5. lib. 2. c. 1. 7. 12. Reginald. tom. 2. lib. 2. c. 5. n. 57. vbi sic ait. Si accedas catapultam displosurus ad me occidendum, nec possum aliter mortem euadere nisi præueniam occidendo te, possum præuenire, quia erit defensio vitæ cum moderamine inculpate tutelæ. Similiter si nondum accedis quidem, tamen iam es ad occidendum instructus neque sic conclusum, oblesumque tenes, vt non possum euadere, nisi te occidendo præueniam. Ita ille. Idem etiam docet Pitigianus in 4. sent. tom. 2. dist. 15. q. 3. art. 2. vbi ita asserit. Si quis reclusus in domo viderit inimicum insidias parantem vt eum interficiat, quando exiret, potest, si aliud remedium euadendi non habet, antequam e domo exeat, inimicum occidere.

3. Hinc Lessius lib. 2. c. 9. dub. 8. n. 45. ait. Si nondum accedis, tamen instructus es ad inuadendum, nec possum euadere, nisi præueniam, tunc enim possum præ-

uenire, & ponit exemplum de marito, qui pugionem condidit sub cerniculo vt vxorem interficiat, quem vxor, id certò sciens, si aliud non superest remedium, potest præuenire. Et idem docet de eo, qui alteri parauit venenum, potest enim illud ex industria conuerti in auctorem, si alia ratio euadendi non superest; & hæc duo exempla ponuntur & admittuntur communiter à DD. licet de illis dubitet Syluius vbi supra.

4. Ex his inferitur rectè ex Iafone & Alexandro de Nauo, Iulium Clarum in præc. lib. 5. §. 6. homicidium n. 33. adnotasse, quòd qui præparabat offendere, iudicatum fuit impune potuisse occidere pro casibus particularibus absolute querendum est.

RESOL. XXV.

An qui minatur mortem verbis solis, liceat eum occidere? Ex part. 5. tract. 4. Refol. 10.

§. 1. Affirmatiuam sententiam docet Ioan. Franc. Sup. hoc supra in Ref. 14 §. Prima quidem cursum à lin. 3. Suar. in Enchirid. casuum consue. lib. 7. ver. homicidium, §. 7. si talis solitus sit minas executioni mandare; vnde ex Afflicto & alijs obseruauit Iulius Clarus in præc. crim. lib. 5. §. 6. homicidium, n. 33. absolutum fuisse quemdam Nobilem, qui alium sibi minantem interfecerat.

2. Verùm ego contrarium teneo cum Maldero in 2. 2. tract. 3. cap. 1. dub. 7. vbi sic ait. Si quis tibi minetur mortem verbis solis, non licet eum occidere; igitur affirmatiua sententia procedit forsitan in foro exteriori.

RESOL. XXVI.

An liceat clam occidere eum, qui in iudicio conatur aliquem calumnijs opprimere, in causa magni momenti? Et part. 3. tr. 5. & Misc. 1. Ref. 98. alias 97.

§. 1. Affirmatiuam sententiam tenet Bannes in 2. 2. q. 64. art. 7. dub. 4. concl. 2. & in respons. ad 2. P. Nauarra de rest. lib. 2. n. 289. & 290. Sanch. in sum. tom. 1. lib. 2. c. 39. n. 7. & alij quia hoc non tam est occidere, quàm se defendere.

2. Sed, etsi spectato solo iure naturæ, non sit improbabile, quando inter duos lis agitur siue criminalis, siue civilis, modò hæc sit magni momenti, & vnus conetur falsis instrumentis, aut testibus subornatis innocentem opprimere, hunc, si id ipsi certò constet, posse alium secretò interficere, si id possit commodè facere, nec alia sit ratio euadendi periculum, quod ipsi ab alio iniuste imminet, quia hæc occisio habet rationem iustæ defensionis, contra iniustum inuasorem. Etsi; inquam, hoc spectato solo iure naturæ, non sit improbabile; tamen credo iure positiuo posse id prohiberi, atque adeò de facto esse prohibitum ac legem prohibentem homicidia ad hunc casum extendi posse. Vsu enim videtur receptum, vt in quavis Republica bene constituta, talis occisor deprehensus, morte puniatur, nec credo vllibi admittendam esse excusationem, quod id ob necessariam sui defensionem fecisset, & meritò; nam si eiusmodi exceptio admitteretur, grauissimi inde sequerentur abusus. Cum enim litigantes communiter sibi persuadeant, se habere certum ius, quoties viderent esse periculum, ne causa caderent, facile sibi persuaderent, se aduersæ partis machinationibus iniuste opprimi, eumque conarentur clam occidere, & sic infinitis cadibus daretur occasio. Quare meritò ius positiuum, eiusmodi cædes, etiam in casu quo fortè iure naturæ, aliàs essent licitæ, prohibet, ac morte punit. Et ita hæc omnia docet Egidius de Coninch de actibus su-

Al. sielendã
hinc Ref.
leg. duas
precedentes
No. N. supra
et Ref. §.
Alii licet.